

2008-05-29

Naturvårdsverket
Naturresursavdelningen
S-106 48 STOCKHOLM

Förslag till avlysningsjakt efter björn 2008

Svenska Jägareförbundet – nedan benämnt förbundet - hemställer mot bakgrund av vad nedan anförs om tillstånd till avlysningsjakt efter 328 björnar med stöd av § 6 Jaktförordningen (JF).

Bakgrund

Svenska Jägareförbundet, nedan kallat förbundet, konstaterar att björnstammen är större än någonsin i modern tid. Ökningen har av många setts som något positivt, eftersom björnen uppskattas som art av många människor. Jägarna ser även björnen som en jaktlig resurs.

I delar av Sverige har björnstammen nu nått så höga tätheter att en i grunden positiv inställning börjar svänga mot en mera negativ attityd. Förbundet ser med oro på denna utveckling. Samhället måste ta dessa signaler på största allvar. Rovdjurspolitiken är redan idag tillräckligt infekterad och många människors tilltro till samhällets förmåga att hantera rovdjurstammarna är liten. Björnstammen i Sverige uppfyller alla krav på en livskraftig stam och gynnsam bevarandestatus. Stammen ligger skyhögt över det som krävs enligt sårbarhetsanalyser för att den skall vara långsiktigt livskraftig och har en god genetisk variation. Mot den bakgrunden faller det sig naturligt och högst rimligt att lokalbefolkningen får ett avgörande inflytande över förvaltningen.

Förslag till regler och omfattning

Jakten föreslås ske i form av licensjakt inom relativt stora områden som avlyses när tilldelningen inom respektive område är fylld. Det är angeläget att ändra 2007 års bestämmelser om vilka djur som får fällas. Jägareförbundet föreslår; att alla björnar får fällas med undantag för hona som åtföljs av unge / ungar samt hennes ungar (oavsett ungarnas ålder).

Årsungar uppträder inte sällan ensamma och det kan vara svårt att skilja dem från andra små björnar. Mot den bakgrunden bör det inte finnas något generellt förbud mot att fälla årsungar. Att skjuta ensamma björnar, oavsett ålder, bör aldrig leda till rättslig påföljd. Detta har även bekräftats i en nyligen avkunnad hovrättsdom där jägaren friats från straffansvar efter att ha skjutit en ensam årsunge.

Förslag till jakttid

Förbundet föreslår att enhetlig jakttid skall gälla för hela jaktområdet. 21 augusti- 31 oktober. Förbundet anser inte att de motiv som anförts mot en sen jakt som kan sammanfalla med idegången är relevanta. Ingen annan verksamhet upphör. Björn jagas främst i samband med älgjakt och antalet jägare eller jakthundar påverkas inte av om björnjakten är tillåten eller inte. Dessutom förekommer både småviltjakt, skogsavverkningar och andra aktiviteter i skogen under denna period. De eventuella problem som förknippas med störningar av björn vid idegångsperioden är knappast kopplade till om björnjakt är tillåten eller inte! Vidare anser förbundet att man i första hand ska förlänga jakttiden på hösten istället för att i allt för stor utsträckning behöva ta till riktad skydds jakt under vårperioden, vilket varit fallet i flera län de senaste åren.

I Norrbottens län föreslås att tilldelningen fördelas på 3 delområden.

Tilldelningen föreslås vara uppdelad på delområden under perioden 21 augusti till 12 oktober. Från 13 oktober föreslås kvarvarande björnar få fällas inom hela de aktuella länen. En sådan indelning kan bidra till att sprida avskjutningen inom länet.

Tillåtna jaktmetoder

Svenska Jägareförbundet föreslår att förbudet mot åteljakt skall tas bort. I en allt större björnstam som kräver allt mer aktiva förvaltningsåtgärder finns starka skäl att tillåta flera alternativa jaktmetoder. Jakten vid åtel har fördelen att den sker under lugna former och ger goda möjligheter till säkra skott. Jakten med hund är viktig, inte minst med tanke på behovet av att ha bra

hundar för eftersök, störningsinsatser etc. Jakten med hund bidrar sannolikt också i särskilt hög grad till att befrämja björnarnas skygghet.

Förslag till tilldelning och jaktområden:

Norrbottens län	Totalt antal djur: 75	Områden:
Varav:	15	(1) Piteå, Luleå, Kalix, Haparanda kommuner
	25	(2) Arjeplog, Jokkmokk, Gällivare samt Kiruna ovan odlingsgränsen
	35	(3) Övriga länet
Västerbottens län	Totalt antal djur: 35	Områden:
Varav:	12	(1) Sorsele, Storuman, Malå och Lycksele kommuner
	2	(2) Norsjö, Skellefteå, Lövsånger, Robertsfors kommuner
	5	(3) Vindelns, Umeå, Vännäs, Bjurholm och Nordmaling kommuner.
	16	(4) Vilhelmina, Dorotea och Åsele kommuner
Jämtlands län	Totalt antal djur: 110	Områden:
Varav:	55	(1) Norr om Europaväg 14
	55	(2) Söder om Europaväg 14
Västernorrlands län	Totalt antal djur: 20	Område: Hela länet
Gävleborgs län	Totalt antal djur: 35	Område: Hela länet
Dalarnas län	Totalt antal djur: 50	Område: Hela länet
Värmlands län	Totalt antal djur: 3	Områden: Torsby, Hagfors, Eda,

Arvika, Sunne, Munkfors
och Filipstads kommuner.

Särskild motivering till förslagen:

Den svenska björnstammen närmar sig 3000 individer, dvs är tre gånger så stor som den av riksdagen fastställda miniminivån. Antalet björnar som uppträder nära bebyggelse ökar samtidigt som flera mycket allvarliga incidenter mellan björn och människor har inträffat. Två människor har dödats av björn de senaste åren och flera personer har skadats svårt. Vår bedömning är att björnstammen idag är så stor att den inte bör tillåtas öka ytterligare, även om det fortfarande finns områden som kan hysa en större stam än idag. I några län, t ex Jämtland är vår bedömning att stammen bör minskas.

Svenska Jägareförbundet saknar en tydlig målformulering för björnstammens framtida utveckling. Det finns enligt förbundet inget självändamål i att maximera antalet björnar i Sverige. Vi konstaterar att den förhållandevis positiva inställning som finns till björn håller på att förändras till det mera negativa. Det är en utveckling som måste tas på stort allvar. Mot bakgrund såväl av nya uppgifter om björnens numerär som konfliktbilden samt det faktum att björnstammen med mycket god marginal överstiger beslutad miniminivå finns starka skäl att öka avskjutningen i stora delar av björnens utbredningsområde.

Norrbottens län:

I den regionala förvaltningsplan som finns för björn i Norrbotten sägs att björnstammen skall stabiliseras på den nivå som vi hade 2005. Även om det inte är helt klart hur många björnar som finns så tyder alla uppskattningar samt björnobsen på att stammen ökat under senare år. Avskjutningen bör ökas för att tillväxten ska avstanna och stammen minska något.

Västerbottens län: Den expansion av björnstammen som konstaterats de senaste åren, har inte återspeglats tillräckligt väl av ökad tilldelning. Med utgångspunkt från genomförd analys av DNA i björnspillning kan konstateras att föreslagen tilldelning är väl motiverad. Björnobsen visar att stammen är i fortsatt ökning.

Jämtlands: Den spillningsinventering som gjorts visade att det fanns 700-1000 björnar i Jämtlands län 2006. Ur de senaste 10 årens björnobsdata har det beräknats en årligtillväxt på 5,3 %, inklusive en genomsnittlig avskjutning på ca 20 björnar årligen. Denna tillväxtfaktor blir 7.4 % årligen om den omräknas för att exkludera jakt. Beräknat på ett medelvärde av 850 björnar år 2006 bör det till hösten finnas ca 940 björnar. Detta innebär att tillväxten i år är 65

björnar. För att minska konflikter mellan människa och björn och för att få en ökad acceptans av björn föreslår vi att under en 5 års period minska stammen med 20 % till ca 750 individer, vilket motsvarar en årlig minskning på 4.5 %. Den föreslagna tilldelningen är summan av årets tillväxt och den årliga minskning i björnstammen som vi föreslår. Björnavskjutningen bör fortsättningsvis ske inom två områden, norr och söder om E14, med en tilldelning på 55 björnar vardera.

Västernorrlands län: Spillningsinventeringen som genomfördes 2004 visade att det fanns 150-180, medelvärde 159, björnar i länet. Mellan åren 1998 och 2004 beräknades populationen öka 10 % årligen. Under denna period var jakten obetydlig (ca 1-3 björnar årligen) och denna tillväxtkoefficient inkluderar därför inte någon egentlig jakt. Beräknat från 2004 års värden och den avskjutning som varit bör det till hösten finnas 186-229, medelvärde 199, björnar i länet. Med hänsyn till att länet gränsar mot Jämtlands län kan vi anta att det finns en invandring av individer från mera björntäta områden till Västernorrlands län och den troligaste siffran är att populationsstorleken ligger mellan 199-229 björnar. I Länsstyrelsens förvaltningsplan är max nivån på björnstammen satt till 220 individer. Den årliga tillväxten bör idag ligga runt 20 individer och denna avskjutning blir nödvändig för att hålla populationen på en konstant nivå.

Gävleborgs län: Länet har en fast björnstam i en stor del av länet och under de senaste åren har förekommit betydande problem med ”närgångna” björnar. Enligt förbundets uppfattning bör stammen inte tillåtas att öka ytterligare i länets nordvästra del. Eftersom mycket tyder på att Gävleborgs län de senaste åren haft en låg avskjutning i förhållande till björnstammens storlek är den föreslagna ökningen starkt motiverad.

Dalarnas län: Den ökade avskjutningen de senaste åren har av allt att döma haft avsedd effekt att minska tillväxttakten i kärnområdet. Kärnområdet fortsätter dock att expandera. På många håll förekommer att björnar uppträder oskyggt eller finns i olämpliga områden – nära tätorter, vid fåbodar. Enligt Jägareförbundets bestämda uppfattning finns anledning att minska tätheten av björn i stora delar av länet som har en hög björntäthet. De incidenter med personskador av björn som inträffat på senare tid, inte minst det oprovocerade angreppet på en skogsarbetare och dödsfallet i Valsjöbyn har ökat oron hos lokalbefolkningen. Förbundet anser att björnstammen bör reduceras något. Mot den bakgrunden föreslås en ökad tilldelning.

Värmlands län: Värmland har en fast björnstam och ligger i björnens expansionsområde. Antalet björnar förefaller stabilt eller något ökande. Det samlade rovdjurstrycket i Värmland är mycket högt, vilket ytterligare motiverar en björntilldelning.

Monitoring av björnstammen

Förbundet anser att det i några län föreligger ett stort behov av att genomföra en ny beståndsuppskattning. Förbunden finner det angeläget att NV verkar för att det ställs tillräckliga medel till förfogande för att länsstyrelserna i samverkan med Jägareförbundet återkommande med 5 års mellanrum, som rovdjursutredningen föreslår, skall genomföra insamling och DNA-analys av björns spillning inom hela björnens utbredningsområde. Jägareförbundet avser fortsätta med registrering av björnobservationer i samband med älgjakten. Metoden är enligt förbundens uppfattning ett värdefullt komplement för att följa trenden mellan de relativt kostsamma studierna av DNA i spillning.

Svenska Jägareförbundet

Håkan Weberyd
Generalsekreterare

Hans von Essen
Riksjaktvårdskonsulent